

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU'NUN
7/46408 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Çin merkezli otomotiv şirketi BYD ile Türkiye arasında 2024 yılında Manisa'da elektrikli ve şarj edilebilir hibrit araç üretimine yönelik yatırım anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu yatırım kapsamında şirkete çeşitli teşvik ve kolaylıklar sağlandığı kamuoyuna yansımış, yatırımın Türkiye ekonomisine, istihdama ve teknoloji transferine katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Öte yandan BYD, yatırım süreci devam ederken Türkiye otomotiv pazarında önemli satış rakamlarına ulaşmış; özellikle elektrikli ve şarj edilebilir hibrit araç segmentlerinde pazar liderleri arasına girmiştir. Ancak şirket yetkililerinin geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada; Avrupa'daki önceliğin Macaristan'daki üretim tesisi olduğu, Türkiye'de üretime başlanmasına ilişkin net bir takvim bulunmadığını ifade etmiştir.

Kamu kaynakları kullanılarak sağlanan teşviklerin karşılığında yatırım taahhütlerinin hangi aşamada olduğu, şirketin bugüne kadar yararlandığı desteklerin boyutu ve Türkiye ekonomisine sağladığı katkının kamuoyu tarafından bilinmesi gerekmektedir.

Buna göre;

Soru 1- BYD'nin Manisa'da gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği yatırımın güncel durumu bakanlık verilerine göre nedir?

Soru 2- Şirkete bugüne kadar sağlanan vergi indirimi, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, sigorta primi desteği, faiz desteği ve benzeri teşviklerin toplam tutarı ne kadardır?

Soru 3- BYD'nin Türkiye'ye araç ithalatı kapsamında yararlandığı gümrük vergisi avantajlarının toplam mali etkisi ne kadar olmuştur?

Soru 4- BYD'nin Türkiye'de bugüne kadar gerçekleştirdiği toplam araç satışı kaç adettir? Yıllar itibarıyla dağılımı nedir?

Soru 5- Şirketin yatırım taahhütlerini süresinde yerine getirememesi halinde uygulanacak yaptırımlar nelerdir?

Soru 6- BYD'nin yatırım taahhütlerinin yerine getirilip getirilmediği hangi periyotlarla denetlenmektedir?

Soru 7- Şirketin Türkiye'de elde ettiği satış gelirleri ve karlılığa ilişkin Bakanlığın elinde bulunan güncel veriler nelerdir?

Soru 8- BYD'nin Türkiye'de faaliyet göstermeye başlamasından bu yana kamu tarafından sağlanan teşviklerin ekonomik geri dönüşüne ilişkin herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?

Soru 9- Şirketten alınan kaç tane teminat mektubu vardır ve bunların tutarı nedir?

CEVAPLAR:

Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, Bakanlığımız ve Hükümetimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Ülkemizde üretilen katma değerin artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın devam eden destekleri ve tüketicilerin teveccühü ile hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. Bununla birlikte, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Mevcut üreticiler tarafından devreye alınan yeni nesil araç yatırımları, uygulanan bu politikanın etkinliğini ve somut neticelerini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, elektrikli araçlar alanında teknoloji ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Bu kapsamda da çeşitli küresel markaların ülkemizde üretimlerine yönelik çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir.

BYD'nin Manisa'da gerçekleştirmesi hedeflenen yatırım projesi, ülkemizde yeni nesil araç üretim kapasitesinin artırılması amacıyla, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde; yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak destek kapsamına alınmıştır. Yatırımın öngörülen şekilde tamamlanmasına ilişkin olarak yatırım teşvik mevzuatının öngördüğü çerçevede izleme ve denetim faaliyetleri ile gerekli idari işlemler, Bakanlığımızca eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Teşvik sistemimiz kapsamında desteklenen yatırımların öngörülen şekilde tamamlanmaması durumunda, sağlanan teşviklerin geri ödenmesine yönelik hususlar ile yatırımcılara uygulanacak diğer müeyyideler ise mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu müeyyideler, bahse konu yatırım için de geçerlidir. Bununla birlikte, tüm süreçlerde kamunun hak ve menfaatleri güçlü şekilde teminat altına alınmıştır.